

Svaz českých knihkupců a nakladatelů oznamuje:
Vítězem 31. ročníku Ceny Jiřího Ortena je Ondřej Macl

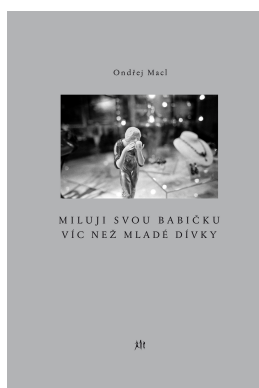
Vítězem letošního 31. ročníku Ceny Jiřího Ortena je Ondřej Macl za invenční žánrovou koláž s názvem *Miluji svou babičku víc než mladé dívky*. Cena byla vyhlášena 10. května na slavnostním podvečeru v rámci knižního veletrhu Svět knihy Praha 2018. Odborná porota jmenovaná Svazem českých knihkupců a nakladatelů v letošním ročníku nominovala z 20 přihlášených titulů tato díla: románový debut *Lapači prachu* Lucie Faulerové, básnickou sbírku *sotva dvacetileté* Emmy Kausc *Cykly* a invenční žánrovou koláž *Miluji svou babičku víc než mladé dívky* Ondřeje Macla. Vítězná kniha byla porotou oceněna za „archetyp babičky, zachycený v invenční žánrové koláži, posílený o intelektuální hru“.

Vítěze vybrala odborná porota, kterou tvořili: básnířka a redaktorka **Olga Stehlíková** (předsedkyně), literární publicista **Josef Chuchma**, literární teoretik **Michal Jareš**, redaktor a spisovatel **Vratislav Maňák** a překladatel a básník **Radek Malý**.

Cena Jiřího Ortena 2018 je udělována s podporou **Ministerstva kultury ČR**, partnerem je **Magistrát hl. města Prahy**, jehož zástupce předal vítězi šek na 50 000 Kč. Součástí výhry je poprvé také měsíční tvůrčí residence v Berlíně v září tohoto roku, kterou vítězi zajistilo České literární centrum, sekce Moravské zemské knihovny, ve spolupráci se SČKN a Českým centrem Berlín. České literární centrum vítězi ceny taktéž poskytne měsíční stipendium.

Cena Jiřího Ortena se uděluje autorovi prozaického či básnického díla napsaného v českém jazyce, kterému v době vydání díla **není více než třicet let**. Toto prestižní ocenění se uděluje od roku 1987, od roku 2009 jej organizuje **Svaz českých knihkupců a nakladatelů** (SČKN). Mezi laureáty **Ceny Jiřího Ortena** patří například Michal Viewegh, Tereza Boučková, Petr Borkovec, Jaroslav Rudiš, Radek Malý, Petra Hůlová, Petra Soukupová, Marek Šindelka nebo Sára Vybíralová.

Ondřej Macl: Miluji svou babičku víc než mladé dívky (Dauphin)

ANOTACE: Básnický debut na česko-slovenském pomezí. Až prevértovské ohlédnutí za ženou, která i největší hrdiny sladce houpala na kolenou, babičkou, babičkou osobní i babičkou archetypální.

„*Textem jsem navázal na diplomovou práci o lásce, s úmyslem učinit její závěry čtenářsky přístupnějšími. O babičce to být nemuselo; její čiperné lišáctví se ale šťastně setkalo s vypravěčovou bezmocí a jeho starou duší. Nechtěným kouzlem knížky je i to, že vzhledem ke staletému výročí vzniku Československa kombinuje češtinu se slovenštinou,*“ řekl **Ondřej Macl**.

Ondřej Macl (nar. 1989) studuje autorské herectví na DAMU. Absolvoval studia srovnávací literatury na Univerzitě Karlově, s půlroční stáží na Paris-Sorbonne IV, a sociální práci a žurnalistiku na Masarykově univerzitě v Brně. Živí se jako asistent lidí s mentálním znevýhodněním, příležitostně i jako

kritik. Jeho experimentální juvenilie *pmmpa* vyšla ve zkrácené verzi v *Dobré adrese*. Kratší literární či esejistické texty publikoval také ve *Tvaru*, *A2*, *Pším víně*, *Souvislostech*, pro potřeby ČRo Vltava aj. Zvláště se věnuje tradici evropské erotiky. Zvítězil v celostátním kole soutěžního klání ve slam poetry 2009.

Laudatio pro oceněnou knihu napsal Vratislav Maňák (viz 2. strana TZ).

Elektronickou verzi tiskové zprávy, laudatio a kompletní informace o ceně najdete na FB stránkách Ceny Jiřího Ortena, více o ceně na www.cenajirihootena.cz

Kontakty

SČKN, Mgr. Marcela Turečková, 604 200 597, tureckova@sckn.cz, www.sckn.cz
2media.cz, Vladana Drvotová, 605 901 336, vladana@2media.cz, www.2media.cz

Laudatio pro knihu *Miluji svou babičku víc než mladé dívky*

Federal. Federal verzálkami a s nadšeným vykřičníkem bylo první slovo, které moje ruka při četbě knihy *Miluji svou babičku víc než mladé dívky* napsala – a jenom proto, že se má s vykřičníky šetřit, nepřibyly i za dalšími poznámkami. České literatuře totiž Ondřej Macl přichystal mnohem víc, než by se při pohledu na útlý brožovaný svazek mohlo zdát.

Stačí šestadevadesát stran (a devětadvacet let autorského věku), aby se před čtenářem objevil plastický portrét chřadnoucí babičky Márie: Slovenky, jež nikdy neopustila rodnou řeč, a slovenština se tak vpíjí i do vlastního vyprávění; prosté ženy, kterou poučil a vzdělal daleko spíš život, práce u Bati a četba Vlasty než tuzemské školství; především pak oddané katoličky, jíž se vypravěč právě kvůli víře zprvu vzpírá, aby jí nakonec vystavěl něžný pomník vnukovské lásky.

Ocenění si zaslouží už jen sama odvaha volby. Autor se totiž rozhodl bez zástěrek a obezliček tematizovat archetyp, který má nejen v tuzemské literatuře, ale v celé národní kultuře výjimečný, kanonické postavení už víc jak sto padesát let. Do středu svého zájmu postavil *babičku* (a spolu s ní v širším smyslu i lidské stáří) a vystavěl kolem ní svět – svět velkých dějin i svět vypravěčova života, třebaže je to Mária, kdo se nechává pro vnuka ve svém pokoji zamykat... a nikoliv naopak.

Nabídnutá tematizace je navíc mimořádně zdařilá. Literární archetyp obtěžkaný čítankovou zkušeností Ondřej Macl ve svém textu suverénně, nesentimentálně a civilně aktualizuje, nechává jej znovu a zcela nově vyrůst *tady a teď*, výsostně pro dnešek s jeho roztěkaností a klipovitostí. Nádavkem pak přidává ještě čtenářsky stimulující, nekonvenční formu.

Pokud bychom mohli jeho text postavit vedle známého ratibořického sousoší, pak tam, kde Otto Gutfreund použil klasický kámen, pracuje Macl se střepy rozbitého zrcadla. Vnuk-vypravěč se totiž vyznává zlomkovitě a výsledná literární koláž s obratnou lehkostí balancuje mezi deníkovými notickami a básněmi v próze, mezi zdánlivě všedními obrazy každodennosti a intelektuální meditací opřenou o odkazy na antický kulturní vklad a klasickou filosofii, jako by i zde šlo o hold ztracenému věku. To vše zpestřuje až rozšafná intertextuální hra s hojnými novozákonními motivy; když Mária padne pod křížem stáří, padne natřikrát.

Ve střepech zrcadla, z nichž Macl zkonstruoval své mariánské vyznání, se pak zjevuje nejen reflexe autorské tvorby, generačních rozdílů a mezigeneračních vztahů, ale prostřednictvím babiččina životního příběhu – vyprávěného přerývavě, dušností stařenek – také odlesky celého československého století, od Masaryka po Havla. Jestli toho není až příliš pro formu, která se může jevit jako drobnička? V žádném případě. Vycizelovaný, vpravdě milostný vzkaz po celou dobu neztrácí konzistenci ani působivost; tu jistá lakoničnost narace naopak posiluje.

Závěrem přiznávám: Setkání s portrétem *Miluji svou babičku víc než mladé dívky* pro mne jako pro čtenáře znamenalo výjimečný a emočně intenzivní zážitek; už řadu let mi žádný spisovatel nepředložil tak krásné vyznání lásky, dokud nepřišel můj královéhradecký vrstevník. Jako pro autora pro mne šlo současně o setkání s hrotem hořkosti, že tento přesvědčivý, netriviální a po formální stránce invenční text napsala cizí, a nikoliv moje ruka. A jako v jeden okamžik Máriině vnukovi, i mně teď v uších zní Schubertova tklivá Ave Maria a v ozvěně se zřejmě bude vracet napořád, což je dar, který mají jedině knihy s vnitřní silou. To vše díky zpřítomnělé něze, to vše díky zjevenému talentu Ondřeje Macla.

Šťastný to autor.

Vratislav Maňák